

Κανόνες ορθογραφίας – Ουσιαστικά

Κανόνες	Παραδείγματα	Εξαιρέσεις
Τα κύρια ονόματα γράφονται με κεφαλαίο.	Κώστας, Όλυμπος	Δεν υπάρχουν
Η γενική πληθυντικού σε -ων γράφεται με ωμέγα (ω)	των γεωργών, των μηχανών	Δεν υπάρχουν
Η κατάληξη -ος των αρσενικών ουσιαστικών και επιθέτων γράφεται πάντα με όμικρον	ο κήπος, ο τελικός	Δεν υπάρχει εξαίρεση
Η Ονομαστική του Πληθυντικού των αρσενικών σε -ος γράφεται πάντα με όμικρον γιώτα (οι)	οι πόνοι, οι λύκοι	Δεν υπάρχουν
Η κατάληξη -ης των αρσενικών ουσιαστικών γράφεται με ήτα (η)	ο νικητής, ο αθλητής, ο παίχτης	Δεν υπάρχουν
Τα εθνικά και πολλά άλλα κοινά αρσενικά ουσιαστικά σε -ώτης γράφονται με ωμέγα (ω)	Βολιώτης, νησιώτης, στρατιώτης	αγρότης, δεσπότης, δημότης, τοξότης κ.α.
Τα αρσενικά σε -ητής γράφονται με ήτα (η) -Συνήθως παράγονται από οξύτονα ρήματα-	(τηλεγραφή) τηλεγραφητής, (εκφωνώ) εκφωνητής	ιδρυτής, μηνυτής, κριτής (Δεν παράγονται από οξύτονα ρήματα)
Τα αρσενικά και ουδέτερα ουσιαστικά καθώς και τα επίθετα σε -ος γράφονται με όμικρον	το δάσος, το πάθος	Δεν υπάρχουν
Τα αρσενικά προπαροξύτονα ουσιαστικά σε -ορας γράφονται με όμικρον	ρήτορας, αυτοκράτορας	Δεν υπάρχουν
Τα ιδιόκλιτα αρσενικά ουσιαστικά σε -έας σχηματίζουν τον Πληθυντικό σε -εις	γονέας - γονείς, δεκανέας - δεκανείς	Δεν υπάρχουν
Τα παροξύτονα κοινά, περιεκτικά και τοπωνύμια σε -ώνας γράφονται με ωμέγα.	αγώνας, αιώνας, αμπελώνας, Μαραθώνας	αλαζώνας, ηγεμόνας, κανώνας, Μακεδόνας, Στρυμόνας
Τα παροξύτονα κοινά, περιεκτικά και τοπωνύμια σε -ώνας γράφονται με ωμέγα.	αγώνας, αιώνας, αμπελώνας, Μαραθώνας	αλαζώνας, ηγεμόνας, κανώνας, Μακεδόνας, Στρυμόνας
Τα παροξύτονα αρσενικά σε -ίτης (κοινά και εθνικά) γράφονται με γιώτα (ι)	σπουργίτης, Θασίτης	αλήτης, διαβήτης, ιδιοκτήτης, κομήτης, κυβερνήτης, μαγνήτης, πλανήτης, πλοιοκτήτης, προφήτης, δύτες, θύτης, λύτης, Αγιορείτης, Πηλιορείτης, Αιγινήτης

Τα αρσενικά σε -τήρας γράφονται με ήτα (η)	ανεμιστήρας, κλητήρας	Δεν υπάρχουν
Τα αρσενικά σε -ιασμός γράφονται με γιώτα (ι)	ενθουσιασμός, αγιασμός	Δεν υπάρχουν
Τα αρσενικά σε -ιστής (συνήθως από ρήματα σε -ίζω) γράφονται με γιώτα (ι)	λογιστής, πολεμιστής	ληστής, δανειστής
Τα αρσενικά σε -ήρας γράφονται με ήτα (η)	βατήρας, οδοστρωτήρας	Δεν υπάρχουν
Τα κοινά προπαροξύτονα αρσενικά σε -όνας γράφονται με όμικρον	άξονας, γείτονας	καύσωνας, μεσαιώνας, θερμοσίφωνα
Τα ιδιόκλιτα αρσενικά σε -έας και θηλυκά σε -η σχηματίζουν τον Πληθυντικό σε -εις	κουρείς, αποφάσεις	Δεν υπάρχουν
Τα επίθετα και ουσιαστικά σε -ικός και τα επιρρήματα σε -ικά γράφονται με γιώτα	ευγενικός, γνωστικός	δανεικός, θηλυκός
Τα θηλυκά ουσιαστικά και επίθετα σε -η γράφονται πάντα με ήτα (η)	η νίκη, η τύχη	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά προπαροξύτονα σε -ιση που παράγονται από παροξύτονα ρήματα σε -ίζω γράφονται με γιώτα (ι)	βάπτιση, γέμιση	Δεν υπάρχουν
Τα παροξύτονα θηλυκά ουσιαστικά που τελειώνουν σε -ία γράφονται με γιώτα (ι)	αηδία, αξία	Όσα παράγονται α) από ρήματα σε -εύω π.χ. λατρεία (λατρεύω) και β) από επίθετα σε -ύς π.χ. πλατεία (πλατύς)
Τα θηλυκά παροξύτονα σε -αία γράφονται με άλφα γιώτα (αι)	κεραία, αυλαία	θέα, ιδέα, νέα, παρέα
Τα οξύτονα θηλυκά ουσιαστικά και επίθετα που τελειώνουν σε -ιά γράφονται με γιώτα (ι)	βραδιά, ξενιτιά, δεξιά	Όσα παράγονται από ρήματα σε -εύω π.χ. δουλειά (δουλεύω)
Τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ίδα γράφονται με γιώτα (ι)	ασπίδα, πατρίδα	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά προπαροξύτονα σε -τρια γράφονται με γιώτα (ι)	εργάτρια, μαθήτρια	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ηση, που παράγονται από οξύτονα ρήματα γράφονται με ήτα (η)	(συζητώ) συζήτηση, (ερωτώ) ερώτηση	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά ουσιαστικά σε -ότητα γράφονται με ήτα (η)	θερμότητα, ποιότητα	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά πρόπαροξύτονα σε -ισσα γράφονται με δύο σίγμα (σσ)	αρχόντισσα, Ροδίτισσα	Λάρισα
Τα θηλυκά των επιθέτων σε -ύς και -ής έχουν παντού γιώτα (ι)	(βαθύς) βαθιά, (σταχτής) σταχτιά	Δεν υπάρχουν
Τα προπαροξύτονα θηλυκά σε -εια	άδεια, συνήθεια,	α) άγνοια, διχόνοια,

γράφονται με έψιλον γιώτα (ει).	βοήθεια	έννοια, ομόνοια, παλίρροια, Εύβοια και β) Τα σε -τρια (ποιήτρια)
Τα προπαροξύτονα θηλυκά σε -ωση που παράγονται από ρήματα σε -ώνω γράφονται με ωμέγα.	αναδάσωση, κατασκήνωση	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά ουσιαστικά σε -έλα γράφονται με ένα "λ"	κοπέλα, σαρδέλα, φανέλα	βδέλλα, δικέλλα, θύελλα
Τα ιδιόκλιτα ουσιαστικά σε -ος γράφονται με όμικρον.	είσοδος, λεωφόρος	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά σε -έτα γράφονται με ένα ταυ (τ)	ζακέτα, ομελέτα	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά παροξύτονα σε -οσύνη γράφονται με όμικρον (ο) και ύψιλον (υ)	καλοσύνη, δικαιοσύνη	Δεν υπάρχουν
Τα θηλυκά υποκοριστικά σε -ίτσα γράφονται με γιώτα (ι)	ποδίτσα, καρφίτσα	θείτσα
Τα προπαροξύτονα ουδέτερα σε -ικο γράφονται με γιώτα (ι)	ψαράδικο, μανάβικο	Δεν υπάρχουν
Τα προπαροξύτονα ουδέτερα σε -ημα που παράγονται από οξύτονα ρήματα γράφονται με ήτα (η)	χτύπημα, μοσκοβόλημα	Δεν υπάρχουν
Τα παροξύτονα ουδέτερα σε -ίδι γράφονται με γιώτα (ι)	ταξίδι, βαρίδι	αντικλείδι, στρείδι, καρύδι, φρύδι, κρεμμύδι, Παλαμήδι
Τα ουδέτερα σε -ητό γράφονται πάντα με ήτα (η)	κυνηγητό, ποδοβολητό	Δεν υπάρχουν
Τα ουδέτερα σε -ήρι γράφονται στην παραλήγουσα με ήτα (η)	ποτήρι, κλαδευτήρι	Όσα έχουν β' συνθετικό τη λέξη τυρί. π.χ. κεφαλοτύρι
Τα ουδέτερα των επιθέτων σε -ύς γράφονται στην Ονομ- Αιτ -Κλητ. του Ενικού με ύψιλον (υ)	(βαθύς) βαθύ, (πλατύς) πλατύ	Δεν υπάρχουν
Τα ουδέτερα σε -σιμο, -ξιμο, -ψιμο γράφονται με γιώτα (ι)	δέσιμο, γράψιμο, σκάψιμο	Δεν υπάρχουν
Τα προπαροξύτονα ουδέτερα σε -ημα που παράγονται από οξύτονα ρήματα γράφονται με ήτα (η)	χτύπημα, μοσκοβόλημα	Δεν υπάρχουν
Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -όνι γράφονται με όμικρον	λεμόνι, τιμόνι	αλώνι, κυδώνι κ.α.
Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -τήριο γράφονται στην προπαραλήγουσα με ήτα	γυμναστήριο, δικαστήριο	κτίριο, μαρτύριο
Τα προπαροξύτονα ουδέτερα σε -ημα που παράγονται από οξύτονα ρήματα γράφονται με ήτα (η)	χτύπημα, μοσκοβόλημα	Δεν υπάρχουν
Τα ουδέτερα ουσιαστικά σε -τήριο γράφονται στην προπαραλήγουσα με ήτα	γυμναστήριο, δικαστήριο	κτίριο, μαρτύριο

Τα ουδέτερα σε -ιο γράφονται με γιώτα (ι)	γέλιο, τετράδιο	απόγειο, ισόγειο, υπόγειο, λύκειο, ηφαίστειο
Τα ουδέτερα ουσιαστικά στην Ονομαστική και Αιτιατική του Ενικού, όταν τελειώνουν σε -ι ,γράφονται με γιώτα (ι)	Το πόδι, το χελιδόνη	στάχυ, οξύ, δάκρυ, βράδυ, δίχτυ, δόρυ
Τα παροξύτονα ουδέτερα ουσιαστικά που τελειώνουν σε -είο και φανερώνουν τόπο γράφονται με έψιλον γιώτα (-ει)	καφενείο, κρεοπωλείο, σχολείο	τοπίο, πεδίο, πλοίο
Τα ουδέτερα προπαροξύτονα σε -ωμα γράφονται με ωμέγα (ω)	πάτωμα, τρίχωμα	Δεν υπάρχουν
Τα ουδέτερα ουσιαστικά και επίθετα όταν τελειώνουν σε -ο, γράφονται με όμικρον (ο)	το δέντρο, το τυχερό	Δεν υπάρχουν
Το ουσιαστικό "Βράδυ" σχηματίζει τον Πληθυντικό με γιώτα (ι)	το βράδυ, τα βράδια	
Το αχώριστο μόριο "συν" μπροστά από λέξη που αρχίζει από "π,β,φ,και μ" , γίνεται "συμ"	συν+μαθητής = συμμαθητής, συν+φωνώ=συμφωνώ	Δεν υπάρχουν
Στο αχώριστο μόριο "συν" το "ν" μπροστά από λέξη που αρχίζει από "κ,γ,χ" γίνεται "γ" ή χάνεται.	συν+χαίρω=συγχαίρω, συν+χωριανός=συχωριανός	Δεν υπάρχουν
Το αχώριστο μόριο "συν" μπροστά από λέξη που αρχίζει από "λ" γίνεται "συλ".	συν+λόγος=σύλλογος, συλληπητήρια	Δεν υπάρχουν